

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

<<Η βία κατά των γυναικών είναι το μεγαλύτερο σκάνδαλο για τα ανθρώπινα δικαιώματα σήμερα. Από τη γέννηση ως το θάνατο, σε περιόδους ειρήνης όσο και πολέμου, γυναίκες υφίστανται διακρίσεις και βία στα χέρια του κράτους, της τοπικής κοινωνίας και της οικογένειας>> (Από την εκστρατεία της Διεθνούς Αμνηστίας <<ΣΤΟΠ! Στη Βία κατά των γυναικών>>).

Η διεθνής κοινότητα έχει αναγνωρίσει τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ενώ ισχύει νόμος όπου διώκεται η άσκηση βίας μέσα στην οικογένεια, ο βιασμός και η ασέλγεια μέσα στο ζευγάρι.

Υπάρχουν διάφορα είδη βίας μέσα στην οικογένεια.

Ψυχολογική

Όταν ο σύζυγος – σύντροφος απειλεί, εξευτελίζει, ταπεινώνει και εκβιάζει την γυναίκα. Επίσης όταν την απομονώνει κοινωνικά από συγγενείς και φίλους.

Οικονομική

Η οικονομική εξάρτηση. Όταν δηλαδή η γυναίκα ελέγχεται απόλυτα όσον αφορά τα οικονομικά από τον σύζυγο της.

Σωματική

Περιλαμβάνει κάθε είδους τραυματισμούς και κακώσεις, οι οποίες δεν οφείλονται σε ατύχημα. Η σωματική δε κακοποίηση μιας εγκύου γυναίκας αποτελεί ένα από τους μεγαλύτερους κινδύνους τόσο για τη μητέρα όσο και για το έμβρυο. Έχουν συσχετιστεί προβλήματα όπως πρόωγη γέννηση και χαμηλό βάρος του παιδιού, αύξηση αποβολών, τραυματισμός μέχρι και θάνατος του εμβρύου.

Σεξουαλική

Ασελγείς πράξεις, αιμομιξία μέχρι και βιασμός.

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των γυναικών που κακοποιούνται;

Έχουν μια παραδοσιακή αντίληψη για το ρόλο τους μέσα στο σπίτι και θεωρούν τον άνδρα ως τον αρχηγό της οικογένειας. Έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση. Εξαρτώνται από τον σύζυγο τους οικονομικά και συναισθηματικά. Έχουν άγχος, ενοχές και ψυχοφυσιολογικά συμπτώματα ενώ αρνούνται τον θυμό που νιώθουν και χρησιμοποιούν την ερωτική επαφή ως μέσο για να βελτιώσουν τη σχέση τους με τον σύζυγο.

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ανδρών που κακοποιούν;

Σαν παιδιά έχουν κακοποιηθεί οι ίδιοι από τους γονείς τους ή έχουν γίνει μάρτυρες κακοποίησης της μητέρας τους από τον πατέρα τους. Είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση. Αρκετές φορές υπάρχει οικονομικό πρόβλημα και εθισμός στο αλκοόλ ή σε ναρκωτικές ουσίες. Ζηλεύουν παθολογικά. Έχουν μια παραδοσιακή εικόνα όσον αφορά το στερεότυπο ανώτερο αντρικό ρόλο μέσα στην οικογένεια. Θεωρούν ότι η συμπεριφορά τους δεν έχει αρνητικές συνέπειες και πολλές φορές κατηγορούν τους άλλους για τις πράξεις τους.

Οι επιπτώσεις από την κακοποίηση των γυναικών είναι πολλές όπως σοβαρές σωματικές ασθένειες και κακώσεις, τραυματισμοί στο κεφάλι το σώμα και τα γεννητικά τους όργανα. Επιπροσθέτως, χάνουν τον αυτοσεβασμό τους την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση τους ενώ παρουσιάζουν και ψυχικές διαταραχές όπως κατάθλιψη.

Μια από τις διάφορες θεωρίες που προσπαθούν να εξηγήσουν γιατί μια γυναίκα αποφασίζει να μείνει με τον θύτη σύντροφο της είναι <<ο κύκλος της βίας>> (Walker, 1987).

Ο κύκλος της βίας αποτελείται από τρία μέρη.

Η πρώτη φάση (φάση της αυξανόμενης έντασης). Εδώ υπάρχει μικρός βαθμός βίας με λεκτικές προσβολές και σπρωξίματα. Οι ευθύνες αποδίδονται στο θύμα.

Η γυναίκα στη συγκεκριμένη φάση προσπαθεί να μη βρίσκεται στο δρόμο του θύτη ή προσπαθεί να τον ηρεμήσει με το να κάνει ότι αυτός επιθυμεί.

Στη Δεύτερη φάση (φάση της έκρηξης) έχουμε το βίαιο ξέσπασμα. Ο θύτης μπορεί να επιτεθεί με βιαιότητα, να τραυματίσει τη σύζυγο του και να σπάσει αντικείμενα μέσα στο σπίτι.

Στη τρίτη φάση (φάση της ηρεμίας) ο θύτης μπορεί να πει ότι το μετάνιωσε και να προσφέρει διάφορα δώρα στη σύντροφο του. Να παρακαλέσει για συγχώρεση και να υποσχεθεί πως δεν θα ξανασυμβεί στο μέλλον. Η γυναίκα τις περισσότερες φορές τον πιστεύει γι αυτό και αποκαλείται και << η πλάνη του παραδείσου >>. Πείθει τον εαυτό της πως όλα θα αλλάξουν διότι δένεται με την στοργική πλευρά του θύτη αλλά και γιατί η ίδια έχει ανάγκη από αγάπη και στοργή (Caplan, 1985). Δυστυχώς όμως τις περισσότερες φορές οι βίαιες πράξεις επαναλαμβάνονται ξανά και ξανά μέχρι να αποφασίσει το θύμα να σπάσει τη σιωπή του.

Τι πρέπει να γίνει την ώρα της κρίσης

Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να ασκεί βία σε κανέναν.

Η σιωπή σε αυτή την περίπτωση δεν είναι χρυσός. Πρέπει να υπάρξει συζήτηση με ήρεμο και αποφασιστικό τόνο ανάμεσα στο ζευγάρι από τα πρώτα ήπια σημάδια βίας (απειλές, βρισιές, χαστούκια) ώστε να συνειδητοποιήσει ο σύζυγος πως δεν είναι διατεθειμένη η σύζυγος να ανεκτεί κανένα είδος βίας. Θα βοηθήσει την γυναίκα επίσης το να διαλέξει κάποιον έμπιστο συγγενή ή φίλο και να εκμυστηρευτεί το πρόβλημα της. Αν οι κρίσεις βίας επιδεινωθούν τότε θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα όπως το να πάει σε αστυνομικό τμήμα. Αν δεν υπάρχει τρόπος διαφυγής να καλέσει το 100. Πρέπει να δηλωθεί η κακοποίηση στο βιβλίο συμβάντων, να ζητήσει προστασία και να γίνει σύσταση στον δράστη, μέχρι και μήνυση. Επίσης πρέπει να μεταφερθεί η γυναίκα σε εφημερεύον νοσοκομείο ώστε να υποβληθεί σε εξέταση. Αν δεν μπορεί λόγω τραυμάτων να καλέσει το 166.

Έπειτα θα πρέπει να απευθυνθεί σε μια εξειδικευμένη υπηρεσία, η οποία θα της προσφέρει συμβουλές δωρεάν από εξειδικευμένο προσωπικό για ψυχολογική υποστήριξη και νομικές συμβουλές.

Στον νομό Ηρακλείου υπάρχει σύνδεσμος μελών γυναικείων σωματείων (ξενώνας για την κακοποιημένη γυναίκα και το παιδί).

Η αλλαγή είναι μια σταδιακή διαδικασία η οποία χρειάζεται αρκετό χρόνο. Το να μπορέσει μια γυναίκα που κακοποιείται να αφήσει τον σύντροφο – σύζυγο που την κακοποιεί περιλαμβάνει κάποια στάδια αλλαγής στη ζωή της. Μέχρι να σταματήσει να υφίσταται η σχέση μπορεί το θύμα να γυρίσει αρκετές φορές πριν το αποφασίσει τελειωτικά. Είναι όμως μια φυσιολογική διεργασία. Ακόμα όμως και πριν φύγει οριστικά από τη σχέση μπορεί να προσπαθήσει να συνειδητοποιήσει το πρόβλημα και να αρχίσει να αλλάζει συμπεριφορές και τρόπο σκέψης ώστε να δει την ζωή της από μια άλλη σκοπιά.

Τελειώνοντας θα ήθελα να συμπληρώσω ότι όλοι οι άνθρωποι αξίζουν μια καλύτερη ζωή με αυτοσεβασμό, αξιοπρέπεια και εκτίμηση. Αν σπάσει η σιωπή θα βρεθεί λύση αρκεί να πιστέψουν στον εαυτό τους και να εμπιστευτούν τους αρμόδιους φορείς.

ΠΗΓΕΣ

- Γενική γραμματεία ισότητας – ΚΕΘΙ.
- Κέντρο Έρευνας και υποστήριξης θυμάτων κακοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού Ιωαννίνων.
- Σύνδεσμος μελών γυναικείων σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου.
- The Prevalence of domestic violence in pregnant women, British Journal of Obstetrics and Gynecology 2003; 110: 272 – 275, Μάρτιος 2003.